

Rodinné uctenie plaščenice na Veľký piatok – cirkevnoslovansky

Vo Veľký piatok podvečer sa zide rodina pri stolíku, na ktorom je pripravené miesto pre plaščenicu. Môžeme ju nahradiť ikonou s vyobrazením Pánovho utrpenia alebo svätým krížom.

Hlava rodiny: Molíťvami svjatých otéc nášich, Hóspodi Isúse Christé Bóže náš, pomíľuj nás.

Prítomní: Amen.

Môžeme sa pomodliť Načalo obyčhoje po Otče náš...

Potom sa modlia tropár, 2. hlas:

Blahoobráznyj Jósif, * s dréva sném prečísťoje Tílo Tvojé, * plaščaníceju čísťoju obvív, * i voňámi vo hróbi nóvi pokrýv položí.

Uvedený tropár hovoria viackrát, až kým hlava rodiny neprenesie a neuloží na pripravené miesto plaščenicu, prípadne ikonu s vyobrazením Pánovho utrpenia alebo svätý kríž. Odporúčam zapáliť pri nej na bezpečnom mieste sviecu.

Nasleduje kondák, ten istý hlas:

Sláva Otcú i Sýnu, i Svjatómu Dúchu i nyňi i prísno, i vo víki vikóv. Amíň.

Mironósicam ženám pri hróbi predstáv ánhel vopijáše: – míra mértvym súť prílična, – Christós že istlí-nija javísja čúžd.

Hlava rodiny môže prečítať sväté Evanjelium: (Mt 27, 1 – 61 alebo jeho časť)

HR: Ot Matheja svjatáho Jevánhelija čténije.

Prítomní: Sláva strastém Tvojím, Hóspodi.

HR: Keď sa rozodnilo, veľkňazi a starší ľudu sa uzniesli, že Ježiša vydajú na smrť. Preto ho spútaného odviedli a odovzdali vladárovi Pilátovi.

Keď zradca Judáš videl, že Ježiša odsúdili, ľútosťou pohnutý vrátil tridsať strieborných veľkňazom a starším so slovami: „Zhrešil som, lebo som zradil nevinnú krv.“ Ale oni odvetili: „Čo nás do toho? To je tvoja vec!“ On odhodil strieborné peniaze v chráme a odišiel; a potom sa šiel obesiť. Veľkňazi vzali peniaze a povedali: „Neslobodno ich dať do chrámovej pokladnice, lebo je to cena krvi!“ Dohodli sa teda a kúpili za ne Hrnčiarovo pole na pochovávanie cudzincov. Preto sa to pole až do dnešného dňa volá Pole krvi. Vtedy sa splnilo, čo povedal prorok Jeremiáš: „Vzali tridsať strieborných, cenu toho, ktorého takto ocenili synovia Izraela, a dali ich za Hrnčiarovo pole; ako mi prikázal Pán.“

Keď Ježiš stál pred vladárom, vladár sa ho spýtal: „Si židovský kráľ?“ Ježiš odpovedal: „Sám to hovoríš.“ A keď naňho veľkňazi a starší žalovali, nič neodpovedal. Vtedy sa ho Pilát opýtal: „Nepočuješ, čo všetko proti tebe svedčia?“ Ale on mu neodpovedal ani na jediné slovo, takže sa vladár veľmi čudoval.

Na sviatky vladár prepúšťal zástupu jedného väzňa, ktorého si žiadali. Mali vtedy povestného väzňa, ktorý sa volal Barabáš. Keď sa zhromaždili, Pilát im povedal: „Koho vám mám prepustiť: Barabáša, alebo Ježiša, ktorý sa volá Mesiáš?“ Lebo vedel, že ho vydali zo závidia.

Keď sedel na súdnej stolici, odkázala mu jeho manželka: „Nemaj nič s tým spravodlivým, lebo som dnes vo sne veľa vytrpela pre neho.“ Veľkňazi a starší nahovorili zástupy, aby si žiadali Barabáša a Ježiša zahubili. Vladár sa ich opýtal: „Ktorého z týchto dvoch si žiadate prepustiť?“ Oni zvolali: „Barabáša!“ Pilát im povedal: „Čo mám teda urobiť s Ježišom, ktorý sa volá Mesiáš?“ Všetci volali: „Ukrižovať ho!“ On vrazil: „A čo zlé urobil?“ Ale oni tým väčšmi kričali: „Ukrižovať ho!“

Keď Pilát videl, že nič nedosiahne, ba že pobúrenie ešte vzrastá, vzal vodu, umyl si pred zástupom ruky a vyhlásil: „Ja nemám vinu na krvi tohto človeka. To je vaša vec!“ A všetok ľud odpovedal: „Jeho krv na nás a na naše deti!“ Vtedy im prepustil Barabáša. Ježiša však dal zbičovať a vydal ho, aby ho ukrižovali.

Vladárovi vojaci vzali Ježiša do vládnej budovy a zhromaždili k nemu celú kohortu. Vyzliekli ho a odeli do šarlátového plášťa, z trnia uplietli korunu a položili mu ju na hlavu, do pravej ruky mu dali trstinu, padali pred ním na kolená a posmievali sa mu: „Buď pozdravený, židovský kráľ!“ Pľuli naňho, brali mu trstinu a bili ho po hlave. Keď sa mu naposmievali, vyzliekli ho z plášťa a obliekli mu jeho šaty. Potom ho vyviedli, aby ho ukrižovali.

Ako vychádzali, stretli človeka z Cyrény, menom Šimona. Toho prinútili, aby mu niesol kríž. Tak prišli na miesto, ktoré sa volá Golgota, čo znamená Lebka. Dali mu piť víno zmiešané so žľcou. Ale keď ho

ochutnal, nechcel piť. Keď ho ukrižovali, hodili lós a rozdelili si jeho šaty. Potom si posadali a strážili ho. Nad hlavu mu dali nápis s označením jeho viny: „Toto je Ježiš, židovský kráľ!“

Vedno s ním ukrižovali aj dvoch zločincov: jedného sprava, druhého zľava. A tí, čo šli okolo, rúhali sa mu: potriasali hlavami a vraveli: „Ty, čo zboríš chrám a za tri dni ho znova postavíš, zachráň sám seba! Ak si Boží Syn, zostúp z kríža!“ Podobne sa mu posmievali aj veľkňazi so zákonníkmi a staršími: „Iných zachraňoval, sám seba nemôže zachrániť. Je kráľom Izraela; nech teraz zostúpi z kríža a uveríme v neho. Spoliehal sa na Boha; nech ho teraz vyslobodí, ak ho má rád. Veď povedal: »Som Boží Syn.«“ Takisto ho tupili aj zločinci, čo boli s ním ukrižovaní.

Od dvanástej hodiny nastala tma po celej zemi až do tretej hodiny popoludní. Okolo tretej hodiny zvolal Ježiš mocným hlasom: „Eli, Eli, lema sabakthani?“, čo znamená: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ Keď to počuli niektorí z tých, čo tam stáli, vraveli: „Volá Eliáša.“ Jeden z nich hneď odbehol, vzal špongiu, naplnil ju octom, nastokol na trstinu a dával mu piť. Ale ostatní hovorili: „Počkaj, nech uvidíme, či ho Eliáš príde vyslobodiť.“ Ježiš však znova zvolal mocným hlasom a vydýchol dušu.

A hľa, chrámová opona sa roztrhla vo dvoje odvrchu až dospodku. Zem sa triasla a skaly sa pukali. Otvorili sa hroby a mnohé telá zosnulých svätých vstali z mŕtvych. Vyšli z hrobov a po jeho vzkriesení prišli do svätého mesta a ukázali sa mnohým. Keď stotník a tí, čo s ním strážili Ježiša, videli zemetrasenie a všetko, čo sa deje, veľmi sa naľakali a hovorili: „On bol naozaj Boží Syn.“

Boli tam a zďaleka sa pozerali mnohé ženy, ktoré sprevádzali Ježiša z Galiley a posluhovali mu. Medzi nimi bola Mária Magdaléna, Mária, Jakubova a Jozefova matka, a matka Zebedejových synov.

Keď sa zvečeralo, prišiel zámožný človek z Arimatey, menom Jozef, ktorý bol tiež Ježišovým učeníkom. Zašiel k Pilátovi a poprosil o Ježišovo telo. Pilát rozkázal, aby mu ho dali. Jozef vzal telo, zavinul ho do čistého plátna a uložil do svojho nového hrobu, ktorý si vytesal do skaly. Ku vchodu do hrobu privalil veľký kameň a odišiel. Bola tam Mária Magdaléna a iná Mária a sedeli oproti hrobu.

Všetci: Sláva dolhoterpíniju tvojmú, Hóspodi.

Potom postupne, jeden po druhom, pristupujú k plaščenici alebo k posvätnému predmetu, ktorým ju nahradili, a zvyčajným spôsobom ju uctieva. Vtedy sa môžeme pomodliť veršové slohy z Veľkého piatka (brožúrka Christós voskrése, str. 42 – 43):

2. hlas: Jehdá ot dréva ťa mértva, * Arimatéj snát vsich životá, * smírnoju i paščaníceju ťa, Christé, obví, * i ľubóviju podvizášesja, * sérdcem i ustnámi tílo netlíňnoje tvoje oblobyzáti. * Obáče, oderžím stráchom, ** rádujasja vopijáše ti: sláva snizchoždeniju tvojemú, Čelovikolúbče.

Verš: Hospód' vocarísja, v lípotu oblečésja.

Jehdá vo hróbi nóvi za vsich položísja jesí, * Izbaviteľu vsich, * ád vsesmichlívyj víd'iv ťa užasésja, * ve-reí sokrušíšasja, * slomíšasja vratá, hróbi otverzósasja, mértvii vostáša, * tohdá Adám blahodárstvenno rádujasja vopijáše tebi: ** Sláva snizchoždeniju Tvojemú, Čelovikolúbče.

Verš: Íbo utverdí vselénnuju, jáže ne podvízitsja..

Jehdá síly zjráču ťa Christé, * jáko preléstnika ot bezzakónnych oklevetájema, * užasáhusja neizhla-hólannomu dolhoterpíniju tvojemú * i kámeň hróba rukámi zapečatánnyj, * ímiže tvojá netlíňnaja rébra probodoša. * Obáče nášemu spaséniju rádujušesja vopijáču ti: ** Sláva snizchoždeniju tvojemú, Čelovikolúbče.

Sláva. I nýňi.:

Tebé od'ijúščasja svítom jáko rízoju, * sném Jósif s dréva s Nikodímom, * i víd'iv mértva náha nepo-hrebénna, * blahosérnyj pláč vosprijím, rydája hlahólaše: * Uvý mňi sladčájšij Isúse! * Jehóže vmáli Sólnce na krestí visima uzrívše mrákom oblahášesja, * i zemlá stráchom kolebášesja, i razdirášesja cer-kóvnaja zavísa: * no se nýňi vižú ťa, mené rádi vóleju podémša sméřt. * Káko pohrebú ťa Bóže mój, olí kokóju plaščaníceju obvijú? * Kóima li rukáma prikosnúsja netlíňnomu tvojemú tílu? * Ilí kija písni vospo-jú tvojemú ischódu Ščédre? * Veličáju strastí tvojá, * pisnoslólvu i pohrebénije tvoje so voskresénijem, zovýj: ** Hóspodi, sláva tebi.

Rodina sa spolu modlí pri plaščenici (môžu si kláknúť):

Hospodi Isuse Christe Bože náš, blahoslovime ťa i veličame jak svojoho Spasiteľa, Izbaviteľa i naj-vyššoho Blahoditeľa. Dožyčiv jes nam perežyti svjatu postnu dobu i dostihnuti až svjatyj deň voskresiňa

tvojoho prijateľa Lazarja i slavnýj vchod do Jerusalima. Vjedno s izraillskyma d'itmi, kotry trimali v rukach olivovy holuzky, za likovaňa „Osanna na vysotach!“ sme ťa doprovodili do chramu. Byli sme svidkami i tvojoho spasiteľneho presvjatoho terpiňa. Klaňali sme sja ti rospjatomu na Krestí. Do hrobu sme položyli tvoje Božestvenne Ťilo. A teper stojime na porozi tvojoho slavného voskresiňa. Padame na kolína pered tvojim svjatym hrobom i serdečno ťa prosime za tvojich sluhiv, kotry prišli (do toj svjatoj cerkvi), žeby ťa veličali. Prijmij jich smirenne ispovidaňa hrichiv i pravdive pokajaňa, tak jak jes prijav mytarjovy vzdychy.

Pro tvoje slavne voskresiňa jim odpust' všytky hrichy i očist' jich, jak jes očistiv kajuščusja hrišnicu. Posanuj jich, jak jes posanovav Petra, kotryj odrik sja od tebe, a počim hirko plakav. Napovň jich serdcja smirenym strachom Božym i daj, žeby ťa pravdivo ľubili cilym serdcjom i povnili tvoju voľu. Podaj jim blahodať, žeby sja vse dostojno pričaščali tvojoho svjatoho Ťila i Krovli a stalisja nasl'idikami tvojoho nebesného carstva vjedno so všytkyma svjatyma. Bo ty jes naš Spasiteľ' i Čolovikoľubec. Proto ti vozsylame slavu, blahodariňa, češť i pokloňiňa vjedno s Otcjom i s presvjatym i žyvtovnym Duchom, teper i vse i na viky vikiv. Amiň.

Potom povedia:

Dostójno jest' jáko voistinnu, blažiti Ťa Bohoródicu, prisenoblažěnnuju i preneporóčnuju, i Máter Bóha nášeho. Češťnijšuju Cheruvím i slávnijšuju bez sravněnija Serafím, bez istl'ínija Bóha Slóva rózďšuju, súščuju Bohoródicu ťa veličájem.

Sláva Otcú i Sýnu, i Svjatómu Dúchu i nyňi i prísno, i vo víki vikóv. Amiň. ** Hóspodi, pomíľuj, Hóspodi, pomíľuj, Hóspodi, pomíľuj.

Hlava rodiny:

Hóspodi, Isúse Christé, Sýne Bóžij, molíťvami prečistyja svojejá Mátere, prepodóbných i bohonó-sných otéc nášich, i vsich svjatých pomíľujet i spasět nás jáko blah i Čelovikoľubec, amiň.

